1852. N°. 73.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 18 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Junij.

Heden is alhier de 34ste verjaardag van H. M. de Koningin op de gebruikelijke wijze gevierd.

— Gisteren ochtend ten 6¼ ure, passeerde alhier Z. K. H. de Prins van Oranje, vergezeld van zijn' Gouverneur; na verwisseling van paarden, heeft Z. K. H. de reis naar 't Loo voortgezet.

— Heden morgen werd de Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde alhier, in het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen op de Ruïne, gehouden.

De Voorzitter Dr. J. L. F. Janssen opende de Vergadering met eene sierlijke rede, in welke de Spreker den toestand en lotgevallen der Maatschappij in het afgeloopen jaar vermeldde en over de middelen sprak om haren bloei te bevorderen en te bestendigen.

Tot Inlandsche Leden werden verkozen: Dr. L. G. Beynen, Praeceptor aan het Stedelijk Gymnasium, te 's Gravenhage; Mr. P. P. van Bosse, Minister van Financiën, te 's Gravenhage; G. A. van Limburg Brouwer, Th. Dr. en Pred. der Ned. Herv. Gem., te Amsterdam; Mr. G. de Clercq, Secretaris der Ned. Handelm., te Amsterdam; F. A. Ebbinge Wubben, Burgemeester te Staphorst; Mr. C. H. Gockinga, Lid van den Hoogen Raad der Nederl., te 's Gravenhage; Mr. J. E. Goudsmit, Advocaat, te Leyden; G. Haasloop Werner, gepens. Kapt., te Elburg; Mr. J. Heemskerk Az., Lid der Arr.-Regtbank, te Amsterdam; Dr. A. Hirschig, Rector des Gymnasiums, te Alkmaar; L. J. E. Keuller, Notaris, te Venlo; J. F. G. Meyer, te 's Gravenhage; F. Muller, Boekhandelaar, te Amsterdam; Mr. C. W. Opzoomer, Hoogl. in de Wijsbeg., te Utrecht, Mr. A. Philips, Advocaat, te Amsterdam; Dr. E. Piaget, te Rotterdam; Mr. J. Th. H. Nedermeyer Ridder van Rosenthal, Oud-Minister, te 's Gravenhage; A. Elink Sterk Jr., te 's Gravenhage, J. Tideman, te 's Gravenhage; Is. Warnsinck, Secretaris van de Maatsch. tot bevordering der Bouwkunde, te Amsterdam.

In de buitenlandsche Bezittingen van Nederland: Mr. A. J. Duymaer van Twist, Gouvern.-Gener. van Neêrl. Indiën, te Buitenzorg, op Java; Dr. F. J. van der Meer van Kuffeler, Pred. te Padang; C. Swaving, Med. Dr. te Batavia; Jhr. J. W. van Sypesteyn, 1ste Luit.-Ingenieur, te Paramaribo.

Tot Buitenlandsche Leden: A. Borgnet, Hoogleeraar te Luik; C. Carton, Abt, Voorzitter der Société d'émulation pour l'hist. et les antiquités te Brugge; C. von Stramberg, te Coblentz; C. Simrock, te Bonn; Th. J. Pettigrew, Penningmeester en lid van het Bestuur van de British archeological association te Londen; Ch. Roach Smith, Lid van het Bestuur derzelfde Maatschappij te Londen; John Will. Burgon, Oriel-College, te Oxford; James Yates, Highgate bij Londen; Th. Babington Mac'aulay, te Londen; Alex. Vattemare, te Parijs.

Op de prijsvraag: eene geschiedenis van de Kloosters en Abdijen in Holland en Zeeland, een antwoord ingekomen zijnde, is dit bij zeer groote meerderheid bekroond en is bij opening van het Naambriefje gebleken de Schrijver daarvan te zijn, R. C. H. Römer, Theol. Dr. en Predikant te Deil, bij Tiel, welke Schrijver tevens op voorstel van den Voorzitter met groote toejuiching tot Lid wordt benoemd.

Als Prijsvragen zijn uitgeschreven:

Uit de Vakken van *Taal- en Letterkunde*:

I. *Eene Spraakkaart van het Nederlandsch, waarop de grenzen zijn aangeduid der verschillende dialecten, met een' bijgevoegden tekst, waarin het aangewe- en spraakverschil taalkundig wordt uiteengezet.*

Uit de Vakken van *Geschied- en Oudheidkunde*:

I. *Eene levensgeschiedenis van Maria Prinses van Oranje, Koningin van Engeland, inzonderheid naar aanleiding van authentieke stukken.*

II. *Eene geschiedenis van den kerkbouw in ons Vaderland tot op het zoogenoemde Gothische tijdperk.*

NB. Voor deze laatste prijsvraag wordt de tijdruimte ter beantwoording en de uitgeloofde eerepenning verdubbeld.

Tot Bibliothecaris in plaats van den Heer Mr. L. Ph. C. van den Bergh, tot andere functiën geroepen, is benoemd de Heer L. te Winkel, Lid der Maatschappij en Onderwijzer aan het Gymnasium alhier.

De Vergadering werd met een' vriendschappelijken maaltijd in het Locaal de Vink, in de nabijheid der stad, besloten.

— Bij besluit van den 14den dezer, heeft Z. M. aan Mr. G. P. van Onteren, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van Hoogheemraad van Rijnland.

— Er zijn gisteren weder 18 haringbuizen uit de Maas naar zee gezeild.

— Nadat de Russische Grootvorsten den 14den per stoomboot te Arnhem waren aangekomen, hebben zij zich van daar naar het Loo bij HH. MM. begeven, hebben den 15den een bezoek met Z. M. bij de Koningin-Weduwe te Soestdijk afgelegd, en den 16den Amsterdam en de merkwaardigheden aldaar, alsook het huisje van Czaar Peter te Zaandam bezocht, en zijn in den avond naar het Loo teruggekeerd.

— De Koningin-Moeder heeft ten behoeve van de Maatschappij der moederlijke weldadigheid te Utrecht f 200 gegeven.

— In de zitting van den Gemeenteraad van Utrecht, van 27 Mei jl., is ter tafel gebragt en in handen eener Commissie van vijf leden gesteld een schrijven van Burgemeester en Wethouders van Amersfoort, betreffende het aanleggen van eenen spoorweg van Utrecht op Zwolle, alsmede een dergelijk schrijven van den Burgemeester van Enschedé, over het aanleggen van eenen spoorweg naar Overijssel; hebbende Burgemeester en Wethouders van Utrecht te kennen gegeven, dat zij bepaaldelijk in overweging wenschen te nemen, in hoe verre de Raad zou kunnen besluiten, tot al of niet deelneming in dergelijke plannen.

— Naar aanleiding der gunstige en voldoende berigten uit België ontvangen, van de inenting als voorbehoedmiddel tegen de besmettelijke longziekte, zijn bij den Heer D. Schoenmakers, Veehouder te Achttienhoven, (provincie Utrecht) door de Heeren Rijnders en Jennes, een getal van ... runderen, van verschillenden ouderdom, ingeënt.

— Volgens opgaaf zou zekere landbouwer te Leeksum, provincie Friesland, de inenting der koeijen reeds voor 4 jaren, op zijnen stal in gebruik hebben gebragt.

— Vervolg en Slot van de geschiedenis der volkplanting in de Kolonie Suriname. (Zie ons vorig Nommer).

De daadzaak, dat de kolonisten de hun geopende verwachtingen niet nagekomen zagen, maakte dat velen onder hen zich van hunnen kant ook niet gehouden achtten aan de verbindtenis, die zij hadden ondergeteekend.

Dit, en de omstandigheid dat gedurende de ziekte en de convalescentie op eene overdadige wijze werd verschaft al wat hun nuttig of aangenaam kon zijn, en waardoor de kosten der kolonisatie niet alleen aanmerkelijk verhoogd werden, maar aan de kolonisten de begeerte eigen werd naar voorwerpen, waarvan de aanschaffing en het gebruik aan de middelen en behoeften van eenvoudige landbewoners geheel onevenredig is, verdient bij een algemeen overzigt van het gebeurde met de kolonisatie, bijzondere aandacht.

Op de buitengewone regens, die de werkzaamheden zoo zeer hadden helpen vertragen, en waaraan de algemeen in Suriname heerschende ongezondheid in 1845 werd toegeschreven, volgde langdurige droogte, die aan de Saramacca de zoo hoog noodige aanplantingen tegenhield en in de geheele kolonie schaarschte van levensmiddelen te weeg bragt.

In die schaarschte werd, voor zooveel de kolonisten aangaat, door de uitzending van rijst uit Nederland gedeeltelijk voorzien.

Ondertusschen was de grond van Voorzorg wederom voor de gronden bij Groningen verlaten, voor zooveel betreft de daarstelling der woningen. Voorzorg zoude dienen voor gemeenschappelijken kostgrond.

In April 1846 verdwenen langzamerhand de bezwaren, die de droogte aan de aanplantingen had in den weg gelegd.

De kolonisten gingen met lust aan den arbeid. Niets strekte meer tot hunne bemoediging dan het aanschouwen van de eerste producten hunner gronden.

Een hunner schreef tegen het einde van April: »dat het te verwachten was, dat de kolonisten weldra hun onderhoud uit hun eigen akker zouden hebben, en *dat hij al zeer lui zoude moeten zijn die niet meer dan dat door den landbouw aan de kolonisatie verdienen zou.*"

Op 15 October 1846 werd het kommando negers, die der kolonisatie ten dienste hadden gestaan, weggezonden, en waren de kolonisten dus in dit opzigt aan hunne eigene krachten overgelaten.

Van Januarij af heerschte een onafgebroken gezondheidstoestand. Zij die zich het ijverigste met den landbouw bezig hielden, genoten de duurzaamste gezondheid, en dit is tot nu toe bij de kolonisatie opgemerkt geworden. Het

dunnen der bosschen nabij Groningen, waartoe een brand bijdroeg, had hierop, door bevordering eener betere circulatie der lucht, mede goeden invloed. In den loop van 1846 hadden slechts 5 sterfgevallen plaats; 18 kolonisten waren om verschillende redenen teruggezonden.

Het aantal kolonisten bedroeg op 31 December van dat jaar 168: mannen 40, vrouwen 35, kinderen van 16 jaar en daar beneden 93, gehuisvest in 39 woningen; 12 woningen bleven beschikbaar.

De cultuur van rijst, banannen, tabak, cacao, verscheidene soorten van peulvruchten enz. maakte goede vorderingen.

De kolonisten werden weldra in staat een overschot daarvan af te zonderen om te Paramaribo te worden verkocht. In Januarij 1847 werd voor dat doel een huis ten hunnen behoeve in de stad gehuurd.

In het begin van dat jaar werd, overeenkomstig het reglement, uit den boezem der kolonisten een raad van oudsten benoemd om den bestuurder van den Brandhoff op zijde te staan.

Intusschen werden de kolonisten nog niet geheel en al aan hunne eigene krachten overgelaten. Op tweederlei wijze werd hun nog ondersteuning gegeven: 1°. Door de nog steeds plaats vindende verstrekkingen van levensmiddelen uit 's Gouvernements magazijnen. 2°. Door dat verscheidene hunner in daghuur voor werken van algemeen nut werden aangenomen.

De kostbaarheid van die twee hulpmiddelen en de overweging, dat de voortduring daarvan aan eene beslissende beantwoording van het kolonisatie-vraagstuk in den weg stond, deed op hunne intrekking bedacht zijn.

De aan den Gouverneur gegeven last, om de aan de kolonisatie te verleenen hulp te beperken tot de hoog noodige verstrekkingen, had het gevolg, dat de verstrekking van levensmiddelen voor niets aan de kolonisten, werd gestaakt.

Latere aanschrijvingen, waarbij de toepassing van dit beginsel meer in bijzonderheden werd voorgeschreven, bepaalden het bedrag van hetgeen voorkwam voor de betaling van ambtenaren, onderhoud van gebouwen enz. benoodigd te zijn, eerst op ƒ15,000, daarna op ƒ20,000.

In opvolging van de alzoo bevolene zuinigheid en uit besef van de slechte werking van den vroeger bepaalden maatregel om door het aannemen in daghuur van eenige kolonisten, hen te ondersteunen, is in Junij 1848 door den bestuurder de beperking van de werkdagen, gedurende welke in daghuur zou worden gewerkt, bepaald tot drie 's weeks.

Verscheidene kolonisten vonden in de bovenvermelde beperking der daghuren aanleiding om vertoogen in te brengen bij den Gouverneur, waartoe zij drie uit hun midden afzonden, welke de overbrengers waren van een adres, waarbij hunne bezwaren, zoo over die beperking als over de vroeger plaats gehad hebbende staking der verstrekking van levensmiddelen, werden uiteengezet, terwijl het eindigde met het verzoek om verplaatsing en ontbinding der kolonisatie.

De indiening van dit adres moet ook gedeeltelijk worden toegeschreven aan inblazingen en voorspiegelingen waardoor verscheiden kolonisten in den waan waren gebragt, dat de kolonisatie spoedig van Groningen naar de Coesoewijne zou worden verplaatst, met voor hen oneindig voordeeliger gevolgen, dan zij van hunne nederzetting aan de Saramacca hadden ondervonden.

In deze stemming hadden verscheidenen hunner meer dan vroeger de bebouwing hunner akkers verwaarloosd, waarvan zij de opbrengst niet meer vóór hunne vermeende verplaatsing dachten te kunnen inzamelen.

Zij hadden hun vee geslagt of verkocht, zich ontdaan van het huisraad dat zij voor hunne vermeende verhuizing ongeschikt achtten en zich uitsluitend toegewijd aan het werk in daghuur, ten einde voor den overigen tijd, dien zij nog dachten op Groningen te zullen vertoeven, in hun onderhoud te kunnen voorzien. Geen wonder dus, dat toen hun de bedoeling van het Gouvernement om hen op Groningen te laten, bleek, dit eene teleurstelling was, die aan hunne verwachtingen en schikkingen den bodem insloeg, en dat de beperking van de daghuren, die hen dwong om den arbeid van hun eigen akker weder op te vatten en hen daadwerkelijk aan hunne wezenlijke gesteldheid herinnerde, hen onaangenaam zijn, moest en tevens noopte om daaruit aanleiding te nemen tot klagten.

De Gouverneur werd aangeschreven om: 1°. zooveel levensmiddelen en andere behoeften ter beschikking van den bestuurder te stellen, als hij zal aanvragen, ten einde tegen betaling van den inkoopprijs aan de kolonisten te worden verstrekt, om nader door den bestuurder te worden verantwoord; 2°. den bestuurder vrij te laten, om de kolonisten zooveel dagen in de week te doen werken, als hij zal vermeenen te kunnen toelaten, zonder nadeel voor de bearbeiding der particuliere akkers.

Deze eerste proeve van kolonisatie is door vele wederwaardigheden gekenmerkt geworden, en de Regering heeft er de overtuiging door verkregen, dat dergelijke ondernemingen niet meer uitsluitend van gouvernementswege moeten uitgaan, maar eerder het werk van particulier belang zouden moeten zijn, daar de kolonist anders te veel zijnen steun zoekt in den onderstand van het bestuur.

Doch tevens is gebleken, en dit is van hooge waarde: dat in Suriname, niettegenstaande ongunstige omstandigheden, is geschied wat vroeger onmogelijk werd geacht, dat namelijk in dit tropisch gewest de veldarbeid is verrigt door kortelings te voren uit Noord-Europa aangekomen landbouwers. Dat de Nederlandsche boeren dit gedurende verscheidene jaren achtereen hebben gedaan met zoodanig gevolg, dat de ijverigste arbeiders onder hen de duurzaamste gezondheid genoten en dat zij die het meest tot klagen geneigd waren, hebben erkend, dat de veldarbeid bijna als in Holland was te achten, voor zooveel betreft de daaraan verbonden bezwaren. Dat de gezondheidstoestand er gedurende eenige jaren bij beide kunnen, bij volwassenen zoowel als bij kinderen, voldoende is geweest, en dat de sterfte voor het minst genomen niet in ongunstiger verhouding was tot de bevolking, dan die in Nederland. Dat diegenen onder hen, die goeden raad hadden opgevolgd en verkeerde inblazingen en raadgevingen buiten gehoor gelaten, tegenover armoede in hunne vorige positie, aan de Saramacca, bij toereikendheid van levensmiddelen, in het bezit zijn van geschikte woning en akker, en dat onderscheidene hunner zich hebben in staat gezien om van hunne besparingen aan hunne betrekkingen in Nederland over te maken.

Gedurende 1847 zijn een twaalftal personen voor eigene rekening naar Suriname vertrokken om onder de kolonisten te worden opgenomen en bedroeg de sterkte op 31 December van dat jaar 182 zielen.

In 1848 vertrokken nog zeven personen uit Nederland voor eigene rekening om zich bij de kolonisten te voegen en bedroeg hunne sterkte op het einde van dat jaar 196 zielen.

In Maart 1849 ging een adjunct bestuurder derwaarts met zeven door hem voor eigen rekening medegenomen kolonisten.

Het personeel te Groningen bestond op ultimo 1849 nog uit: 1°. den bestuurder en herder; 2°. den adjunct bestuurder; 3°. den genees-, heel- en verloskundige; 4°. den hoofd-onderwijzer; 5°. den dirigerenden opzigter bij het bouwwezen, tevens adsistent bij de administratie des bestuurs; 6°. den policie-beambte, en 7°. den adsistent-apotheker; voorts uit 127 kolonisten, als 67 mannen en 60 vrouwen.

's GRAVENHAGE, 17 Junij.

Bij besluit van den 14den dezer, heeft Zijne Majesteit den Heer Mr. P. P. van Bosse, Minister van Financiën, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van Ridder Grootkruis der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

— Op voorstel van den tegenwoordigen inspecteur van de geneeskundige dienst der land- en zeemagt, is door den Minister van Oorlog ingetrokken, eene in 1848, op verzoek van den toenmaligen Inspecteur-Generaal van die dienst, gemaakte verordening, waarbij in den regel de Officiers van Gezondheid van de 3de klasse waren uitgesloten van de geneeskundige behandeling der zieken.

HARDERWIJK, 15 Junij.

De handel in visch neemt hier toe. In 1851 werden vervoerd 3415 ankers ansjovis, 14,387 ℔ kabeljaauw en schelvisch. Vooral was het vervoer van beide groot. Immers in 1851 werden van daar naar Holland vervoerd 1323 vim, alsmede 700,000 stuks groot en 4 millioen stuks klein hout.

Men zond ruim 80,000 Ned. ℔ roggebrood van hier naar Amsterdam. De Regering alhier zou geene broodzetting wenschen, als de grint en de temelen behoorlijk uit de stad bleven verbannen.

ZWOLLE, 15 Junij.

Heden hield de Broederschap der Notarissen in Nederland hare achtste bijeenkomst in het Odeon alhier; 61 leden waren tegenwoordig. De werkzaamheden waren vooral bestemd, om het reglement te veranderen en te verbeteren, en eenige andere zaken te regelen. Het volgende jaar zal de bijeenkomst te Groningen worden gehouden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Junij.

De Vereeniging van oudheidkundigen alhier heeft in de vorige maand een legaat ontvangen van niet minder dan 16,000 £.

— De Hudsonsbaai-Maatschappij is voornemens eene nieuwe expeditie, onder de bevelen van Dr. J. Rae, naar de Noordkust van Amerika af te zenden, om de wetenschappelijke onderzoekingen, vroeger in die streken gedaan, voort te zetten en het opsporen van Sir J. Franklin en zijne togtgenooten daarmede in verband te brengen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Junij.

De Voorzitter der Republiek tracht meer en meer de kerkelijke partij op zijne hand te krijgen. In al de steden, behalve te Parijs, zou de overheid aanschrijving hebben bekomen, om zich aan te sluiten aan de processiën op den sacramentsdag, en de troepen last hebben gekregen, om bij het voorbijtrekken van het H. sacrament, het geweer te presenteren en te knielen.

Op dien dag is aan de kerkelijke omgangen alhier nog niet al de vrijheid hergeven die daaraan vóór 1830 gelaten werd; de processiën zijn in de onmiddellijke nabijheid der kerkgebouwen, en waar geene omheinde opene ruimte in de nabijheid was, binnen de kerkgebouwen gebleven.

— Gisteren zijn voor den Staatsraad de pleidooijen begonnen in de zaak van de goederen van de familie Orleans. Men weet den uitslag nog niet van de overwegingen van den Raad, die zeer lang hebben geduurd. De Raad zal eerst Zaturdag zijn besluit publiek bekend maken.

— Volgens hetgeen een dagblad medadeelt, zal aan de in ons land aanwezige Polen het hun vroeger toegelegd onderstandsgeld worden ontnomen, alleen voor bejaarden en zieken zal hierin eene uitzondering worden gemaakt.

— Dezer dagen is te Cette en Montpellier door zware onweders groote schade aangerigt, de rivieren traden buiten hare oevers en twee menschen werden door den bliksem doodgeslagen.

PRUISSEN.

De Jezuiten die hier vóór eenigen tijd waren aangekomen, zijn weder vertrokken, hunnen weg naar het Westen nemende.

— De eigenaar van eene groote ijzerfabriek, de Heer Renard, heeft te Breslau bladen van ijzer ten toon gesteld, welke zoo dun zijn als papier. Met 100 pond ijzer kan men een blad maken van 7040 vierkante voeten. Een boekbinder van Breslau heeft een album vervaardigd, waarvan de bladen zoo ledig zijn als het fijnste linnen. Men hoopt het middel te vinden, om hiervan boeken te drukken voor de keerkringslanden, waaraan de wormen of muizen geen nadeel kunnen toebrengen. Men heeft tot dit einde nog maar een witte inkt uit te vinden en de wijze om op ijzer te drukken.

— De voordragt van den Senaat te Lubeck, om de Joden met alle overige ingezetenen, in handelsbetrekkingen gelijk te stellen, is door de burgerschap met groote meerderheid aangenomen. Reeds in 1843 was een daartoe strekkend voorstel gedaan, dat echter tot hiertoe bleef rusten.

— Volgens een besluit van den Opperbevelhebber in Hessen wordt de burgerwacht ontwapend. De gemeentebesturen zijn belast met de bewaring der wapenen.

— Acht Hoogleeraren der Akademie te Kiel zijn door de Deensche Regering wegens hunne gedragingen gedurende den opstand uit hunne betrekking ontslagen.

TURKYE.

CONSTANTINOPEL, 29 Mei.

De onlusten in Syrië worden elken dag ernstiger, daar de Arabische volkstammen hunne rooftogten op groote schaal beginnen te drijven en niet alleen reizigers en karavanen, maar ook schepen op de Euphraat en Tigris aanhouden en uitplunderen. Aan het hoofd van deze rooverbenden staan de voornaamste Schachs, en onder begunstiging van deze stroopen zij tot aan de poorten van Bagdad. — Ook neemt de zeeroverij wederom merkelijk toe.

VEREENIGDE STATEN.

De Heer Child heeft zich naar Engeland begeven, om de leening voor het kanaal, dat door Nicaragua loopen zal, ter vereeniging van de beide Oceanen te sluiten, voor zoo verre de Engelsche kapitalisten daaraan deel zullen nemen. Het geheele bedrag der benoodigde gelden wordt op ongeveer 40 à 50 milloen Holl. berekend. De verhevenheid van den grond, vroeger volgens de opmeting bepaald op 480 voeten, blijkt thans slechts 48 voeten te zijn.

— Te Baltimore werd de Nationale R. C. conventie met gesloten deuren gehouden. Het onderwerp was de aanneming der landtaal, in plaats van het Latijn, bij de bediening der mis, en de afschaffing van het geestelijk coelibaat.

KAAP DE GOEDE HOOP.

De laatste berigten uit Natal geven hoop op eene gunstige ontwikkeling dier jeugdige volkplanting. De Europesche bevolking, meestal van Oudhollandsche afkomst, is tevreden met het Britsche bewind, hetwelk door den Heer Pine met inschikkelijkheid en verzoenende gezindheid gevoerd wordt. Hij zelf schreef aan gemelden Gouverneur den 20sten Maart jl. »Het verblijdt mij dat mijne handelwijze jegens de Boeren geprezen en daaraan mede de bloeijende toestand van Natal door u toegeschreven wordt. Doch heb ik in dit opzigt lof verdiend, het is alleen omdat ik meer dan anderen in uwen geest en in den geest van het hoofdbestuur der kolonie heb gehandeld. De Boeren erkennen dan ook ten volle uwe goede gezindheid jegens hen; en het is voor mij eene hartverheffende gedachte dat in de woningen van die regtschapen menschen mijn naam met den uwen nu, en welligt later nog, dankbaar vermeld wordt."

De in Natal gevestigde Boeren hadden met blijdschap vernomen dat het Britsche bewind vrede en vriendschap heeft gesloten met hunne uitgeweken stamgenooten, die eenige jaren geleden nog onder hen woonden en thans aan de overzijde der Vaalrivier buiten het Britsche grondgebied gevestigd zijn. De uitgestrekte landerijen, welke Praetorius, het hoofd dier uitwijkelingen, in Natal vroeger bezat, maar die door het Britsche bewind verbeurd verklaard en in beslag genomen waren, zouden, naar men meende, aan Praetorius op zijn verzoek teruggegeven worden.

Eindelijk wordt nog, in de laatste berigten uit Natal (van 23 Maart jl.) gemeld, dat aldaar een dagblad opgerigt is, hetwelk in het Hollandsch en in het Engelsch wordt uitgegeven, onder den titel *Natal Standard en Boeren Courant*. Het eerste nommer behelst eene toespraak »*Aan de leden der Transvaalsche Republiek*," waarin zij vermaand worden zich het verworven zelfbestuur door naleving van het verdrag met Engeland, door instelling en handhaving van wijze wetten en door regtvaardige behandeling der inlanders, waardig te betoonen; en verder eene toespraak »*Aan de Hollandsche ingezetenen van Natal*," waarin zij uitgenoodigd worden tot onderteekening van een verzoek aan Hare Britsche Majesteit om een vertegenwoordigend Bestuur.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 24 April.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van 30 Maart jl. is goedgevonden, met wijziging der ter zake bestaande verordeningen, te bepalen als volgt:

Te beginnen met den 1sten April 1852, worden bij de directie der Javasche Bank te Batavia, tegen betaling in recepissen, verkrijgbaar gesteld wissels, getrokken door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie op den Minister van Kolonien.

De wissels worden afgegeven tot zoodanige sommen, als door de nemers zal worden verlangd, mits niet minder dan een duizend gulden, tegen den koers van den dag, doch in geen geval beneden 95 ten honderd; op den tweeden dag, volgende op dien, waarop de overeenkomst is gesloten en tegen dadelijke betaling, en betaalbaar tien maanden na de dagteekening.

Op plaatsen buiten Batavia, kan voortdurend de betaling voor de wissels geschieden bij 's Lands kassen, tegen afgifte van stortingsbewijzen in duplo, welke bij de directie der Javasche Bank als geld worden aangenomen.

Door den Directeur-Generaal van finantien wordt op den eersten van elke maand, aan de Javasche Bank opgegeven het bedrag, tot hetwelk het Bestuur, in die maand, wissels zal afgeven.

— Bij Gouvernements-besluiten van 9 September en 16 October 1851, zijn de bronzen medailles voor moed en trouw toegekend aan de bij de Gouvernements-schoeners en kruisbooten dienende inlandsche gezagvoerders Oenos, Akoop, Norella, Willem of Tjapped, Achmad Bastari, Amat en Koentji, wegens bewezene goede diensten met de onder hun gezag staande kruisbooten, bij de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo, en tegen de zeeroovers in de baai op den zuidwesthoek van het eiland Kangeang, in 1851.

— Van het Fort de Kock, dd. 15 Maart jl., wordt het volgende medegedeeld omtrent eene olifantenjagt op de Westkust van Sumatra:

Het meest zuidoostelijk gelegene onzer bovenlandsche districten, op de Westkust van Sumatra, is Kotta VII, schaars bevolkt. Doorsneden van de laatste bergketenen, die het van de Oostkust scheiden, en groote wildernissen, welke aan die der laatstgemelde kust sluiten, levert dit landschap eenen wildzwerm op, belangrijk in grootte van getal en verscheidenheid, en vooral van Olifanten, die de rijstvelden vernielen.

Er werd wel jagt op hen gemaakt, doch nooit met goed, veelal met ongelukkig gevolg. Bij eene gelegenheid werd de panghoeloe kapala van Sutjoenjeng het slagtoffer; terwijl bij eene andere partij de Heeren Netscher, de Bruin en Jellinghaus, na twee olifanten gewond te hebben, ter nauwernood aan hunne woede ontkwamen. Hun toenemend getal deed tot eene groote jagt besluiten. De assistent-resident Netscher noodigde daartoe uit de ambtenaren zijner afdeeling, zijnde de Heeren de Bruin, Jellinghaus, Waanders en Oeser.

Den 6den Maart werd een aanvang gemaakt met het drijven der olifanten, door de bevolking der districten, die de meeste schade geleden had. Den 9den waren de olifanten allen in een diepe kloof van het gebergte, waarvan de uiteinden versperd waren. Des middags vielen door het vuur der bovengemelde ambtenaren, thans zonder gevaar op de steile wanden der kloof staande, acht olifanten en den volgenden dag nog twaalf, terwijl er bovendien drie jongen levend in handen vielen. De overigen zijn naar de groote wildernissen gevlugt.

De grootste der gevallen olifanten was tien en een halven voet hoog. De kleinste had de grootte van een jongen karbouw.

Aan de bevolking valt, buiten het voordeel der bevrijding van deze gevreesde gasten, nog een aardige buit aan ivoor ten deel; terwijl de wakkere ambtenaren, in de uitkomst van hun pogen, eene aangename belooning vinden voor de doorgestane gevaren en vermoeijenissen.

CHINA.

HONG-KONG, 23 April.

De opstandelingen hebben de stad Nigchan ingenomen, maar die tegen eene schatting van 30,000 taels weder verlaten. [De tael is ƒ 3.50 Nederl.]. De zaak van den opstand scheen overigens niet gunstig; Tien-Teh, het hoofd daarvan, was naar Sinjingkien teruggetrokken en eenige zijner benden hadden zich in het zuidwestelijk gedeelte der provincie geworpen.

— De *Friend of China* van den 3den Maart zegt, dat er andermaal een hevige brand in Canton heeft gewoed, waardoor, ongeveer een paal 20 minuten ten westen van de faktorijen (verder de rivier opwaarts), ruim 200 winkels geheel zijn in de asch gelegd. Indien de wind niet gelukkig oost was geweest, zouden de faktorijen in groot gevaar verkeerd hebben.

— De *Overland China Mail* berigt, dat de beletselen in de verspreiding van de Christelijke godsdienst in China, wel verre van uit den weg geruimd, sedert de Regering van den nieuwen Keizer veeleer vermeerderd zijn. De Heer Lechler, een Duitsch zendeling, twee jaren, in een dorp nabij Namoa gevestigd was, heeft naar Hongkong de wijk genomen, ten gevolge van een edict tegen het Christendom en tegen de verspreiding van Christelijke boeken, uitgevaardigd door den intendant van het tweede distrikt in de provincie Kwang-tung.

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 10 tot en met den 16 Junij 1852.

BEVALLEN: C. A. van Dijk, geb. Ligel, Z. — C. Kooreman, geb. van der Beek, Z. — H. Kelleman, geb. Copy, D. — J. van Wou, geb. Slijk, D. — M. E. Privé, geb. de Leu, D. — H. van Dijk, D. — M. Dokter, geb. Fles, D. — C. S. van Horssen, geb. Lem, D. — J. P. Sythoff, geb. van Ameyden, D. — E. Brousgeest, geb. van der Plas, D. — C. M. Korenhof, geb. Melkstop, Z. — W. M. Burkhardt, geb. Schouten, D. — C. Staphorst, geb. Meyer, Z. — M. J. de Hen, geb. van Soest, D. — J. Molenaar, geb. van Verhoeven, D. — H. Keyl, geb. Coen, D. — M. van Dijk, geb. Blom, Z. — J. Sinteur, geb. van den Berg, Z.

GEHUWD: C. A. Franchimon, Jm. en A. M. M. Verbrugge, Jd. — J. T. Bousie, Jm. en M. E. Wyting, Jd. — T. Kleyn, Jm. en J. H. van den Berg, Wed. — A. Smits, Jm. en J. M. Kruit, Wed.

OVERLEDEN: A. van der Maaren, D., 5 m. — J. Wolters, D., 14 m. — C. van Ettinger, geb. Vermeulen, 67 j. — Pietr. Cla. Librecht, 74 j. — E. van Welzen, D., 7 w. — J. Brittyn, D., 4 m. — D. Kreft, 31 j. — A. van Boma, 65 j. — G. van Es, 66 j. — P. Babtiste, Z., 2 j. — F. X. Urker, 16 j. — W. A. van Lieshout, D., 4 m. — M. Blom, geb. Benning, 79 j. — J. la Rooy, Z., 15 w. — M. E. Schimmel, D., 14 w. — D. A. Koopman, Z., 10 m.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, gelet hebbende op de circulaire missive van Mijn Heer den Staatsraad Gouverneur van Zuidholland van den 21sten Augustus 1831, (*Provinciaalblad* N°. 110), herinneren bij dezen elk en een iegelijk, dat Z. M. de Koning, bij besluit van den 1sten Augustus bevorens N°. 72 bepaald hebbende, dat de Dankdag of Godsdienstige viering der overwinning van Waterloo, voortaan altijd op den derden Zondag der maand Junij van ieder jaar zal plaats hebben, dezelve alzoo ditmaal op Zondag den 20sten dezer maand, Godsdienstig zal worden gevierd.

Aldus gedaan bij HH. Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden, op den 14^{den} Junij 1852.

VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUFFKAMMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN, — ontvangen hebbende eene circulaire aanschrijving van den Heer Commissaris des Konings in de Prov. Z.-Holl., in dato 7 Febr. jl. (Prov.-Blad N°. 26) houdende, om, door het aansporen der Ingezetenen tot milddadigheid, zoo veel mogelijk mede te werken tot het wel doen slagen der jaarlijksche Collecte, welke, ten gevolge van Zijner Majesteits dispositie, van den 16^{den} November 1820, N°. 81, door de *Districts-Commissie tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden* zal worden gehouden, — brengen bij dezen ter kennis van de Ingezetenen dezer Gemeente, dat, ingevolge het verlangen van gemelde Commissie, de genoemde Collecte zal geschieden, door daartoe gequalificeerde personen, in geslotene bussen, op Maandag en Dingsdag, die zijn zullen den 21sten en 22sten Junij aanstaande, aanvangende 's morgens ten *negen* ure, aan de huizen der Ingezetenen, die verzocht worden op de uitreiking hunner liefdegiften orde te stellen. — Burgemeesters en Wethouders, gaarne voldoende aan het verlangen in gemelde circulaire vervat, noodigen bij deze uit de Ingezetenen dezer Gemeente, om volgens hunne bekende liefdadigheid, ook in deze Collecte rijkelijk van het hunne bij te dragen, en meenen hierop bijzonder te mogen aandringen, uit hoofde eene milde bijdrage voor deze Instelling hoogst belangrijk is. — De opbrengst derzelve immers strekt eerst en vooral tot ondersteuning van de zoodanigen, *die in vroegere oorlogen verminkt zijn*; voorts voor hen die in *den strijd in de Nederlandsche bezittingen*, buiten *Europa*, gebreken hebben bekomen, terwijl het overschietende ten behoeve van de *deelgeregtigde na* 1813 en *voor de slagtoffers uit den strijd tegen oproer en geweld* wordt gebruikt. — Vermits de uitgaven, zoowel van het primitive fonds, als van dat voor de slagtoffers uit den strijd met België, door de inkomsten niet meer kunnen worden bestreden, niettegenstaande de vele beperkingen, die in het opnemen van deelgeregtigden zijn ingevoerd, zoo volgt daaruit van zelf, dat het kapitaal jaarlijks vermindert; weshalve het fonds de milde bijdragen der Ingezetenen bij voortduring dringend blijft behoeven, en Burgemeester en Wethouders zich alzoo, om derzelver bekende liefdadigheid, van den goeden uitslag dezer inzameling verzekerd houden.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 14 Junij 1852. VAN LIMBURG STIRUM.

De Secretaris v. PUFFKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd het door den Kerkenraad der Hervormde gemeente te Waarden uitgebragt beroep op Ds. P. M. van Toorenbergen, te Elspeet.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 16^{den} Junij de Heer J. Z. Herman, van de Kaap de Goede Hoop, in de Geneeskunde, na verdediging zijner Dissertatie, continens: *Quaedam de Carcinomate, annexo casu cancri cum epicrisi, observato in clinico Cl. Krieger.*

Denzelfden dag de Heer J. Tilenius Kruythoff, van Beverwijk, in de Regten, na verdediging zijner Dissertatie, continens, *Adnotationem ad Articulum XIV legis, generalia continentis praecepta.*

212de Staats-Loterij.

Trekking der Vierde Klasse.

3de Trekking. N°. 3577, 10826 en 10848 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de » N°s. 603 en 13871 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: C. A. FRANCHIMON,
EN
A. M. M. VERBRUGGE.

LEYDEN, 16 Junij 1852.

FAILLISSEMENT.

De Arrondissements-Regtbank, te *Leyden*, heeft bij vonnis van den 16^{den} Junij jl. in **Staat van Faillissement** verklaard ADOLF LEEUW, *Logementhouder* aldaar, aanvang nemende dienzelfden dag, waarbij is benoemd tot Regter-Commissaris, de Edel-Achtbare Heer M^{r}. J. VAN OUTEREN, Regter in voorz. Regtbank en tot Curator M^{r}. J. L. KLAVERWYDEN, Advocaat te *Leyden*.

De Curator voornoemd,
M^{r}. J. L. KLAVERWYDEN.

De Ondergeteekende, staande met zijne **Poffertjeskraam** op de Beestenmarkt, de *eerste* van de Steenstraat, maakt aan zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij Zondag den 20sten aanstaande voor het *laatst* bakt; bedankende tevens voor de gunst en aanbeveling gedurende zijn verblijf alhier genoten, zich verder aanbevelende, verzekert hij eene prompte en civiele bediening.

LEYDEN, 17 Junij 1852. J. IMANS, van Oûds v. D. PLAS.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN zijn van meening in het openbaar **te Verkoopen:**

Al de Specie welke zich bevindt in het Riool, genaamd de Overwulfde Dolhuisgracht, tusschen de Mare en de Turfmarkt.

En **aan te besteden:**

Het digtmetselen der Gaten voor deze ruiming noodig.

En zulks op het Raadhuis binnen gemelde Gemeente, op Maandag den 21sten Junij 1852, des middags ten 12 ure. Zullende de Voorwaarden van heden af, dagelijks (uitgezonderd de Zondagen) ter Secretarie dezer Gemeente ter lezing liggen, van 's voormiddags ten *tien* tot 's namiddags ten *twee* ure. Alsmede aan de Stads-Timmerwerf, van 's voormiddags ten *negen* tot 's namiddags ten *vier* ure; terwijl door den Stads-Architect de verlangde Ophelderingen en Aanwijzingen zullen worden gegeven.

Eene gevaarlijke wonde in de dij, genezen door de Zalf en de Pillen van Holloway.

Omtrent drie jaren geleden had de Heer ACTON te Melbourne woonachtig, het ongeluk eene zware wonde aan het been te krijgen, doordat het paard betwelk hij bereed, op hol gerakende, langs eenen muur snelde en het been des ruiters in eenen hevige aanraking met denzelven bragt. Achttien maanden lang moest hij ten gevolge daarvan te bed liggen, zoodat ten laatste zijne gezondheid zoodanig verzwakte, dat men aan het behoud van zijn leven begon te wanhopen. Eindelijk begon hij de *Zalf en Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, ten gevolge waarvan de wonde spoedig genas en de zieke ook overigens geheel herstelde.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.50.
Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*; bij J. en P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 224, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 16 Junij.

			[illegible]	[illegible]	[illegible]
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	62 15/16	63 1/16	63
Dito Certificaten	» 3	»	75 3/16	—	—
Dito dito	» 4	»	95	95 1/8	95
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	94½	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	94 7/16	94 7/8	94 7/16
Dito Holl. Spoorweg	»		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	107¾	108	107¾
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	106¾	106½	106¾
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	96½	—	—
Dito 1840	» 4	»	91¼	91⅜	91⅜
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	91⅛	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	68⅞	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	83	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250		»	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	21⅝	21½	—
Dito Obligatiën	» 3	»	48 1/16	48⅛	48¼
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	43 9/16	—	—
Bewijzen Coupons			2 1/16	2¼	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	69⅝	—	—
Dito Metall.	» 5	»	76¾	77⅛	—
Dito Nieuwe	» 5	»	88½	88½	88 7/16
Dito 1847	» 2½	»	40⅜	40⅛	—
BELGIE, Banc.	» 2½	»	50¾	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	51	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5	»	99⅝	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	40¾	40½	40¼
Dito dito	» 4	»	37½	—	—
VENEZUELA	» 3½	»	40¼	41	—
MEXICO	» 5	»	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën			4 1/16	4¼	4 1/16

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 99.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.82½ à 87½.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.